

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת עבודה זרה

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאורייתא = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיה.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :

גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובב"א
טל: 571-2016 (02)

מסכת עבודה זרה

פ"א לפני אידיהן

גמ' ב. - ח.

{ לעת"ל מביא הקב"ה ס"ת ואומר למי שעסק בה יבא ויטול שכר, באין גוים בערבוביא, כל מה שעשיתם לצורך עמצכם, החזירה הקב"ה על כל אומה ולשון ולא קבלוה, כלום כפית עלינו הר כגיגית, כיון שלא קיימו ד' מצות בני"ח עמד והתירן - ששכרן כאינו מצווה ועושה, מכס יבואו ויעידו שישאל קיימו התורה, מי שטרח בע"ש יאכל בשבת ואעפ"כ לכו ועשו סוכה, כאו"א מבעט בסוכתו ויוצא, אין שחוק לפני הקב"ה אלא אותו היום, לעת"ל גרים גרורים כשרואין גוג ומגוג כ"א מנתק מצותו והולך; שעות היום: הקב"ה עוסק בתורה, דן, זן, משחק עם לויתן ומשחרב ביהמ"ק מלמד תשב"ר; בלילה: מעין יום, שט בעולמות, שומע שירה;

גחלי רתמים להפוסק מדב"ת, חוט של חסד להעוסק בתורה בלילה; כשפורשין מדב"ת ומצות מיד מתים; לעת"ל הקב"ה מוציא חמה מגרתיקה - רשעים נידונין וצדיקים מתרפאין ומתעדנין; אלמלא מורא מלכות כל הגדול בולע חבירו;

לא שגיא כח בשעת הדין, דין ישראל לא כגוים - נפרע מעט מעט כדי שיזכו לעוה"ב; מצות מעט מצטרפין לחשבון גדול; חולין הוא להמית צדיק גמור עם רשע; צדיק שאינו גמור, שלא מיחה - נענש עם רשעים;

זעמו רגע (חוץ מבבלעם), כועס כשמלכים משתחוין לחמה, יחיד לא יתפלל מוסף ר"ה בג' שעות ראשונות [מעיינים במעשיו - ואין לפני משורת הדין]; היום לעשותם ולמחר ליטול שכרן, מצות מעידות וטורפות לעכו"ם על פניהם והולכות לפניו לעוה"ב; לא דוד/ישראל ראוי לאותו מעשה אלא ליתן פתחון פה לבעלי תשובה, דוד הקים עולה של תשובה; עבירה מלפפתו וקשורה בו ככלב בעוה"ב;

אלמלא אבותינו לא חטאו אנו כמי שלא באנו לעולם, הראה לאדה"ר דור דור ודורשיו וחכמיו ופרנסיו; מח' אי קבלת התורה כדי שלא תהא אומה ולשון/מלאך המות שולט בהן; מי יתן והיה לבבם זה - היה להם לומר תן אתה, כפויי טובה בני כפויי טובה, לא קאי איניש אדעתיה דרביה עד מ' שנה;

בזמן שעוסקין בתורה וגמ"ח יצרם מסור בידם, ישים עצמו על דב"ת כשור לעול וכחמור למשאוי { אסור לבני נח להקריב טריפה [לחיות זרע, אתך - בדומין לנח] ומחוסר אבר [ומכל החי מכל בשר - שחיין ראשי אברים], וכן הן נוהגין לע"ז

ג' ימים לפני ויום אידם אסור לשאת ולתת עמהם (לרש"י - כל מו"מ, רש"י יב: - למכור לבד) [הרווחה (לרש"י - רווח ויודה לע"ז באידו [לא ישמע על פיק]); לפני עור - כשאין משלן] ובדיעבד - ר' יוחנן - אסור, ר"ל וברייטא - מותר חוץ מיום אידו ואסור להשאילן, להלוותן, לפורען [מרווח] (סה. - חוץ מידוע דלא פלח) וכן מהן [משנה - שמח לאחר זמן, אביי - אטו להן, רבא - יודה לע"ז (רש"י - ישמח שישראל צריך לו)], לר"י נפרעין, לר' יהושע בן קרחה (להל') רק מלוה ע"פ [מציל מידם] ואסור לקבל מהן דורון (יזרוק לבור בפניו כלאחר יד [איבה])

מותר למכור להן דבר שאינו מתקיים (עד אידו), לרש"י אבל לא לקנות מהן [מרווח]

לר' ישמעאל אסור אף ג' ימים אחרי - ואיד של "יום ראשון" אוסרת כל השבוע לרבנן בתראי - רק ב' ימים לפני; נשא ונתן בדיעבד אסור; ג' ימים לפני אפי' בגולה (לשמואל רק יום אידם דקביעא [רש"י - אין אדוקין כ"כ, מסתפינן מהם, רש"י יא: - פרנסתנו מהן]); נחום המדי - רק יום א' לפני

גמ' סה. - מותר לתת מתנה ביום אידם למי שלא פלח

רב הונא - אין סדר למשנה בתרי מסכתי, לרב יוסף - ב"ק ב"מ ב"ב חד מסכתא

הל' כר' יהושע ב"ק: מותר "נראה שנפגש מוצ"ש", מח' ב' חכמים - בדאו' כמחמיר, בדרבנן כמיקל, מקבלין דברי חברות מבעל תשובה (לרש"י - ע"ה וגזלון) בכל אופן

ר' יהושע - שאילת צרכיו אחרי תפלה [כמשה - אתה החילות], ר"א - לפני [רש"י - יוהרא], חכמים ונחום המדי - בשומע תפילה (או מעין הברכה בסוף, מאריך אחרי תפלה)

רש"י ו.

אע"פ שהקב"ה התיר ז' מצות ב"נ ואין שכר יש לפני עור דעתידין ליתן דין עליהן

גמ' ח. - יא:

{ אדה"ר - בשביל שסרחתי עולם חשוך בעדי וחוזר לתוהו ובוהו - ישב ח' ימים בתענית ואחר תקופת טבת ח' ימים טובים, והם קבעום לשם ע"ז; אדם וחיה בכו כל הלילה ובעמוד השחר הקריב שור עם קרן א' }

ר' יוחנן (להל') - איסור למכור רק לעובדיה ולא לעיירות הסמוכות שמשתעבדות להם ריב"ל - איסור לכל

אסור להשתתף בסעודת משה בנו מחמת הילולא (סתם - עד ל', במפרש - עד י"ב חודש, ויותר לאדם חשוב [רש"י - שמח ממנו]) אפי' אוכל משלו [וקרא לך]

בית שני (3408) - 34 שנה לפרס, 6 יונים בעילם ¹⁷⁴ מונין (3448) למלכות יון שפשטה ⁷⁷ חשמונאי 26 בלי שעבוד (שותפות עם רומי בכבישת יון) ¹⁰³ בית הורדוס

{ ר"י בן בבא סמך ר"מ, ר"י, ר' יוסי, ר"ש, ר' אלעזר בן שמוע, ר' נחמיה במסירת נפש; פ' שנה לפני החורבן - גזרו טומאת ארץ העמים, מ' שנה לא דנו דיני נפשות; ב' אלפים תורה מואת הנפש אשר עשו בחרן; מח' ר' חנינא וברייטא אי קץ הגאולה ת' או ת"ג שנה אחר החורבן }

הוסיף ו' שנים למנין שטרות, אינו מאוחר [מנה יון מעילם]

יום העמדה ולידה של מלך ובנו הוי איד

{ עצות רבי לאנטונינוס, מערה בין בתייהם, לית דין (ר' חנינא בר חמא) בר איניש, ידענא זוטי דאית בכו מחיה מתים, אנטונינוס משמש לרבי, עוה"ב לאנטונינוס וקטיעה בר שלום ("א"א לעולם בלא ישראל", נימול לפני מיתתו, נכסיו לר"ע וחביריו), קונה עולמו בשעה א', אדרכן משמש רב; אונקלוס - הקב"ה נקט נורא קמי ישראל, משמרן מבחוץ; שני גיים בבטנך }

יום מיתת המלך - לחכמים דר"מ דוקא כששורפין כלי תשמישו [חשיבא ופלחין] הוי איד

שורפין כלי תשמיש ומיתת מלך ישראל או נשיא שמת ועוקרין בהמה שהשתמש בה

יום תגלחת זקנו, בלוריתו, עלה מים, מבית אסורין, משה לבנו - אסור רק לההוא גוי לאותו יום

{ א' לע' שנה מרכיבין שלם בבגדי אדה"ר וקרקפלו דר' ישמעאל ע"ג חיגר - ווי לדין כד יקום דין }

בתי ע"ז קבועים לכל השנה - תמיד אסורים במו"מ

רש"י ט. - יא.

ר' יוסי ברבי - מונין שטר חוב מהחורבן (3828)

לרש"י - שנת ת"כ חרב הבית והיא מוצאי שביעית, ומנין חורבן מתכ"א (שמיטה ה'תשס"ו (תשס"ז עם שנת תוהו))

לרש"י - אסור לגרום טריפות לבהמה טהורה בידיים ואפי' באיסורה"נ

גמ' יא: - יג:

יום איד לעיר - מותר בסמוכין לעיר, וכן להיפך

רש"י לרבה בר עולא - בסמוכה ממש אסור ביום אידם ולא לפני, לרבא אסור כשיש חשש שיקבל דמי ע"ז [לא ידבק בידך מאומה]

מותר לשפות קדירה ליד של גוי [אביי - אין חשש שהפך פניו וזרק נבלה בה, רבא - אין חשש בישול עכו"ם, רבה בר עולא - אין חשש התזת צינורא]

מראית עין - ר"מ - להכנס ולצאת מעיר ביום אידם

חכמים - דוקא כשהדרך מיוחד לשם

לשחות לפני ע"ז לצורך דבר אחר, לשתות מפי ע"ז

אסור לשתות מים ממחומר בפיו או ביד א' אפי' בסכנת צמא [עלוקה (מחללין עליו שבת)]

מים אסור בלילה [שברירי (שד)] (לרש"י אפי' מכלים)

קנייה מיריד (לרש"י - ביום אידם) -

מחנאות המעוטות אסור - לר"ל בוורד והדס דתקרובת ע"ז [נהנה (מריח) אסור] לא ידבק בידך

מאומה] ולא מהנה (חוץ מלר' נתן)]

לר' יוחנן אף בפירות [כ"ש מהנה (תגר או בעה"ב קבוע שנותן מכס לע"ז) אסור]

מאינן מעוטות מותר

ר' נתן - קונה שמהנה לע"ז -

בהמה תיעקר [את סוסייהם תעקר] - מנשר פרסות (משא"כ קדשים בזה"ז [אביי - בזיון, רבא -

אע"פ דלא חזי אפי' לחילול נראה כמטיל מום] דנועל דלת),

פירות ירקבו, מעות וכלי מתכות לים המלח, אבל עבד כנענים אין מורידים

שטר בערכאות מותר להציל מידם

כהן מטמא בחו"ל, בבית הפרס - לדון ולערער עם גוי, ללמוד תורה (לר"י באינו מוצא, ור' יוסי חולק),

לישא אשה

לרבנן דר' יוסי לוקחין לכתחלה בהמה ועבדים - לר' זירא ישראלים, לר"ל אפי' גוים [מכניסו לשכינה,

לרב אשי - ממעטם]

רש"י יב: - יג:

מותר לקנות מהם דבר המתקיים [עצב]

איסור הטלת מום בבע"מ - דקרינא בו תמים יהיה לרצון משום חלופיו

גמ' יד. - יד:

צרכי ע"ז - מותר למכור חבילה [רש"י - לסחורה, אביי - לפני דלפני עור מותר]

"תרנגול למי?" מותר למכור לו לבן, "תרנגול לבן למי?" - אסור (אפי' בין תרנגולין הרבה)

"זה וזה" (לרש"י - לבן ושחור):

אסור למכור לבן בפנ"ע

לבן בין התרנגולין - לת"ק אסור [רש"י - דקתבע לבן], לר"י מותר [רש"י - מגו דשחור לאו לע"ז, לבן

נמי]

מותר: קטוע, ר"י - למשתה מריעות ולחולה, ספק בביקש קטוע, ספק כשקנה גם שחור ואדום

[אי מערים] (לרש"י לרבנן דר"י אסור)

רש"י יד.

אין קדושת שביעית לאין לו עיקר - לרש"י - לקישואין ודילועין וכו' דלא מתקיים בארץ בימות הגשמים

גמ' יד: - טז:

מכירת בהמה דקה מותר במקום שנהגו [הו"א דרב - במקום שאין חשודין ארביעה, חס שלא תעקר]

אין מוכרין בהמה גסה, עגל, סייח [רש"י - אחלופי בגדול] [גזירה משום שביטת בהמתו, בשאילה ושכירות

דלא קניא, נסיוני בקולו במכרה סמוך לשקיעה [מחמר]]

וע"י סרסור מותר [לא משאיל או משכיר, לא ידעה קולו],

ופרות מותר [אימור לשחיטה], כ: - לר"י ע"מ לשחוט מותר (ור"מ חולק) וספק בשור פטם

[כשמשחי ראוי למלאכה] (רש"י - רואהו ביד גוי לאחר זמן ונפיק חורבה) או סתמו לשחיטה]

לר"י שבורה מותר [א"א לחיות או להרביע] (רש"י - ולא משהי אלא שוחט ולא חזי ישראל)

סוס לבן בתירא מותר [לרש"י - לרכיבה = שבות], לרבי אסור [כלי זיין, כשיזקין מטחין בשבת]

חיה גסה - לרב אסור כבהמה גסה - רב אשי - חוץ מארי תרבות (לרש"י - לרבי יהודה) [לאו למלאכה];
רב חנן בר רבא - מותר במקום שנהגו (איתותב)

לב"ה תלינן לקולא בלפני עור

אינו מצווה על שביתת בהמתו וכליו בשביעית אלא על שדהו

כותים לא חשידי ארביעה ושפיכת דמים

אסור למכור גסה לחשוד שימכור לגוי

אסור למכור כלי זיין ללסטים ישראל [מציל עצמו כשנמלט]

מח' אם מותר למכור תריס לגוי או לא [מגנו עליהם, קטלי בהן בדאין לו]

האידינא מוכרין לגוי כלי זיין [מגנו עלינו]

אין מוכרין דבר נזק לרבים

חיה גסה כבהמה דקה דאין פישוט ידה לבד כפירכוס

רש"י טו.

שביתת בהמתו - לא תעשה כל מלאכה

שכר בהמה מכהן מאכילנה תרומה - כשמזונותיה על ישראל [אין לה תובעים וכהן מחיל אם האכילה
בעין יפה; התרומה שלו בירושה]

גמ' טז: - יט:

אין בונין עמהן מקום לדיני נפשות

{ ר"א נתפס ע"י מינין בגלל שנהנה מדברי מין }

רב חסדא - הרחקה מבית זונה ד' אמות, לרש"י רב פדת חולק - מדאו' רק קירבה דג"ע

{ לעלוקה שתי בנות - מינות והרשות, הפורש ממינות או מזנות דאביק - מת, ר"א בן דורדיא - אין
הדבר תלוי אלא בי וגעה בבכיה עד שיצתה נשמתו - קונה עולמו בשעה אחת, תורה תשמור עליך
מזנות; ר"ח בן תרדיון - עסקתי בתורה ולא בגמ"ח כדבעי ולכן אינני ניצול (העוסק בתורה בלבד כמי
שאין לו אלוך) - נשרף עם ס"ת בגלל שהיה הוגה השם בפרהסיא, אשתו להריגה דלא מיחה, בתו
לזונות שדקדקה בפסיעותיה - וצדקו עליהם את הדין, אליהו הציל ר' אלעזר בן פרטא, ר' יוסי בן
קיסמא לר"ח בן תרדיון - אני אומר לך דברים של טעם ואתה אומר לי מן השמים ירחמו, מי שמבקש
עלבונה של ס"ת הוא יבקש עלבוני, גוילין נשרפין ואותיות פורחות, אלקא דמאיר ענני, ר"מ ערק לבבל -
דשיחד לשומר הזונות, ממעשה דברוריא }

ללכת לאצטדינין (מנחין שור) - לת"ק אסור [מושב לצים], לר' נתן מותר [צווח ומציל, מעיד להשיא
אשתו]

הנושא ונותן במקום זיכול (לרש"י - סידור צרכי ע"ז) לר"מ חוששין לדמי ע"ז, ורבנן חולקין

{ אשרי האיש אשר לא הלך - דההולך סופו ללוץ; מתלוץ: יסורין, מזונותיו מתמעטין, נופל בגיהנם,
גורם כלייה לעולם; אשרי האיש - אברהם, שעושה תשובה כשהוא איש, מתגבר על יצרו כאיש; בתורת
ה' חפצו - לומד תורה ממקום שלבו חפץ, העוסק בתורה הקב"ה עושה לו חפציו, לבסוף נקראת על
שמו, ילמד ואח"כ יהגה; תורתו חבילות מתמעט וקובץ על יד ירבה, הלומד סברא מרב אחד אינו רואה
סימן ברכה אבל גמרא מרב אחד עדיף, ישלש שנותיו במקרא משנה ותלמוד, פריו יתן בעתו (יקבע עיתים
לתורה), ועצומים כל הרוגיה - הגיע להוראה במ' שנה ואינו מורה, שיחת חולין של ת"ח צריכה תלמוד,
העוסק בתורה נכסיו מצליחין, ר' אלכסנדר - מאן בעי חיי - נצור לשונך ועסק תורה }

לא יבנה עמהם כיפה (arch) שמעמידין בה ע"ז [תשמישי ע"ז] ובדיעבד שכרו מותר [עדיין לא נעבד]

ר' אלעזר - ר' יוחנן - שכר בנין ע"ז מותר [נגמר במכוש אחרון שפחות מש"פ ושכירות מתחלה ועד
סוף]

רש"י טז: - יט:

לג' רש"י בונים עמהן בימוס - של אבן אחת לזבחי ע"ז [תשמיש לתשמיש]
איסור הוגה שם באותיותיו - דורשו במ"ב אותיות ועושה בו מה שחפץ
ישלש ימיו - לרש"י - ב' ימים מקרא, ב' משנה, ב' תלמוד

גמ' יט: - כב.

י"ג - לר"א עושין תכשיטין לע"ז, לג' שלנו - בשכר, לג' ב"ח - שכרו מותר
לא תחנם - לא תתן להם חנייה בקרקע חוץ מע"מ לקוץ לר"י (לר"מ רק קצוצה)
חן - כמה נאה, חוץ מהודאה לה'
מתנת חנם חוץ מסיוע למעוטי תיפלה (עוקר כלאים) (סד).
(ור"מ חולק [תתננה או מכור לנכרי])
אסור להסתכל באשה, בבגדי צבע אפי' ע"ג כותל (חוץ: מאינו מכירה, רב חסדא - חדתי,
רש"י - שאר בגדים דשכיחי ואינן לנוי), בבהמות ועופות שנוקקין (אא"כ בעבדותיה טריד), להרהר
ביום [ונשמרת מכל דבר רע]

{ר"ע ראה אשת טורנוסרופוס (בקרן זוית) - כק שחק ובכה; מלאך המות זורק טיפה של מרה לפיו;
ר' פנחס בן יאיר - תורה מביאה לידי זהירות, זריזות, נקיות, פרישות, טהרה, חסידות, ענוה, יראת חטא,
קדושה, רוח"ק, תחה"מ; מח' אי חסידות או ענוה גדולה מכולן }

ר"מ - בא"י אין משכירין בתים [אטו מכירה],
בסוריא [לא שמי' כיבוש] - בתים [לאוצר] ולא שדות [חמור דגם מפקיע ממעשר], בחו"ל -
מוכרין בתים ומשכירין שדות
ר' יוסי, להל' - בא"י בתים ולא שדות,
בסוריא [לא שמי' כיבוש] מוכרין בתים ומשכירין שדות, בחו"ל - מוכרין

אסור למכור שכונה - לג' גוים

אסור להשכיר בית דירה [מכניס ע"ז - תועבה לביתך]

אין משכירין לגוי מרחץ [שמו עליו ומחמם בשבת], רשב"ג - אבל שדה מותר [אריסותיה קעביד]
ר"ש בן אלעזר - שדה אסור לכותי [שמו עליו ועביד בחוה"מ, לפני עור] ומותר לגוי [ציית לא
לעשות בשבת]

ישראל וגוי קבלו שותפות בשדה - יתנה מתחלה שהגוי יטול חלקו בשבת ואל"ה שכר שבת אסור
[רש"י - גלי דעתו דשלוחו הוא] וספק בלא הזכיר שבת כלל
וא"צ להתנות שיטול חלקו ג' שנות ערלה [רש"י - אינו נהנה, שכן המשפט - שנה שעובד הוא אוכל]

רש"י כא.

מזוזה חובת הדר - לרש"י - ביתך - דרך ביאתך - למי שנכנס ויוצא

כיבוש יחיד - לרש"י - בלי אורים ותומים וס' ריבוא

פ"ב אין מעמידין

גמ' כב. - כה :

אין מייחדין בהמת ועופות ישראל עם גוי [חשודין ארביעה (רש"י - לפני עור) ולא מירתת מיהודי להפסיד שכרו] ועם גויה [גוים מצויין אצל נשי חבריהן ורובעה]

קונים בהמותיהם לקרבן [רב - גוי חס על נקיבות שלא תעקר (לר' יוחנן בפחותה מבת ג'), על זכרים שלא יכחיש, גויה מרתתא דמיגרי אחריה; רבינא - בדיעבד לא חיישינן; ר' פדת - כרבנן] כל צאן קדר יעלו [אבל לר"א חיישינן חוץ מגר תושב]

אסור לאלמנה לגדל כלב, ת"ח לא יתאכסן אצלה

פרה אדומה קדשי בדק הבית (לפדייה, להכשר יוצא דופן לר"ש) אבל נרבע ונעבד פסול [כי משחתם בהם = מום במ]

שילא - לר"א אפי' אין חשש נרבע דשמרו אותה/אמה (למ"ד דר"א פוסל ולד חולין שנרבע) משנוצרה, מ"מ אין קנין פרה אדומה ומלאכת המשכן מגוי [בנ"י ויקחון] אלא דרך סרסור ישראל

{ עד היכן כיבוד או"א - דמא בן נתינה, נולדה לו פרה אדומה; לעת"ל אוה"ע גרים גרורים; ארונה גר תושב היה }

עולה נקבה כשר בבמת יחיד

{ וישרנה הפרות - אמרו שירה, רוני רוני השיטה; וידום השמש ליהושע - מח' אי 48/36/24/12 שעות, חמה עמדה למשה במלחמת סיחון ולנקדימון, ספר הישר - בראשית/דברים/שופטים, בני יהודה מושכי קשת }

איסור יחוד ישראלית עם גוי אפי' בלי חשש שפכ"ד (ר' ירמי' - חשובה למלכות, רב אידי - כלי זיינה עליה) אפי' אשתו עמו [אינה משמרת]

איסור יחוד עם גוי משום שפכ"ד בדרך - טופלו לימינו (במקל - לשמאלו), ישראל למעלה, ירחיב לו הדרך

{ לסתים דא"י - אשרי ר"ע ותלמידיו שלא פגע בהן אדם רע מעולם, רב מנשה החריס גנבים בבבל כ"ב שנה }

רש"י כב: - כה :

מוקצה - לרש"י - יחדהו לתקרובת ע"ז לבד

נחבשה לעכו"ם ע"י ממון מותרת - לרש"י - באשת ישראל

נ"מ בין ר' ירמי' ורב אידי באשה חשובה בין אנשים ושאנה חשובה בין הנשים - לרש"י - קרובה למלכות שמכוערת לר' ירמי' מותרת ליחוד

גמ' כו. - כז :

אסור ליילד או להניק גוי [בן לע"ז] אבל מותר ליילד בשכר בחול [איבה בלי אישתמוטי] מילדת או מינקת גויה - ר"מ - אסור [חשודין אשפכ"ד] לחכמים מותר בישראליות על גבה

לא מעלין (רש"י - או לרפאות בחנם) ולא מורידין - גוי, רועי בהמה דקה שלהן מורידין - מין (לרש"י - כומר), מסור (גי' ברש"י - לשקר),

מומר להכעיס לר' יוחנן (= מין) ומח' רב אחא ורבינא

מעלין מומר לתיאבון [השבת גופו]

ר"מ - גוי לא ימול [חשוד אשפכ"ד, כרות שפכה] חוץ מרופא מומחה, לרבי מ"מ פסול [ואתה את בריתי תשמור (רש"י - ולזרעך אחריך), לר' יוחנן - המול (המל) ימול]

חכמים, ר"י - באחרים עומד על גבו מותר

כותי - לר"מ ור' יוסי כשר [המול ימול], לר"י פסול [לה' המול - ולא לשם הר גריזים]

אשה - לרב פסולה [ואתה את בריתי תשמור - לאו בת מילה] (וצפורה אמרה לאחר, רק התחילה)

לר' יוחנן כשרה [המול ימול - כמאן דמהילא]

רש"י כו: - כז.

משמעות רש"י דס"ת דמומר להכעיס ישרף למ"ד מין הוא

מילה לשמה (לר"י) בגוי - לרש"י - אדעתא דישאל שא"ל "מהול"

גמ' כז. - כט.

רפואה מגוי אסור, חוץ: מלבהמתו, "סם פלוני יפה" [לא מרע נפשי], ודאי ימות [לחיי שעה לא חיישנין], ר' יוחנן - מכה שאין בו סכנה (לרש"י - רב יהודה חולק), ולל"ב דר' יוחנן אף מכה חיצוני שיש סכנה (ע"ג יד ורגל, בעי אומד אם יחיה, מכת חרב), וספק בככי (לרש"י - חניכיים) ושיני, אדם חשוב [רש"י - ירא ממלכות], במומחה

רפואה ממין אסור אפי' לחיי שעה [נמשך בתרייהו]

{ אשריך בן דמא שגופך טהור ויצתה נשמתך בטהרה, חויה דרבנן לית לי' אסותא כלל }

מעלין אזנים בשבת - ב' לשונות אי רק בסם או רק ביד, עין שמרדה - כוחלה בשבת

אין מסתפרין מגוי [שפכ"ד] - ר"מ - בכ"מ אלא במראה [נראה כאדם חשוב]

חכמים - ברה"ר, לרב חנא ב"ב - אף בשבילי רה"ר מותר

לא יספר גוי ג' אצבעות סמוך לבלוריתו

גמ' כט: - לא:

יין נסך אסור בהנאה [זבחימו יאכלו ישתו יין נסיכם - כזבח [זבחי מתים - כמת [שם שם מעגלה ערופה [כפרה כקדשים]]]]

חומץ, יין מבושל שלנו מספיק חותם א' [לא מנסכי ולא טרח להחליף]

אין גילוי: יין מבושל, יין מזיג טובא, רבא - אקרים (רש"י - התחיל להחמיץ) אחר ג' ימים (ונהרדעי חולקין), תוסס (מגתו) לג' ימים, טיף טיף תדיר [רש"י - בורח], פי תאנה וענבים, נתיישן או החמיץ או נתייבש (לה). [ארס מעכב]

יש גילוי: יין מזוג להל', מים, כותח הבבלי כשיש נקורי, אבטיח, אפי' ישן עליהן, אפי' לא מתו הראשונים [ארס בחור שוקע], מח' רב ושמואל בבית אלמנה, גוי

מים מגולים אסור בשפיכה ברה"ר, רביצה, לטיט, רחיצה (לאחרים - מותר במקום שאין סדק), ישקה רק לשונרא שלו [כחש דהדר]

יין נסך מטמא טומאה חמורה [רש"י - היקש למת] בכזית,

סתם יינם - טומאת משקין ברביעית (לרש"י - בנגיעת שרץ)

יין ברשות גוי - בר קפרא, ר"א (להל') - בחותם א' או מפתח מותר בשתיה

ר"י בן בתירא, חכמים - חותם א' להנאה [נגע אינו נסך, לא כל הימנך לאסור ייני], חותם בתוך

חותם לשתייה, לר' אלעזר - לל"ק שאר דברים בחותם א', לל"ב - ב' (לר"ת - בחבי"ת) ויין אפי' ב' לא (ור' יוחנן חולק)

חותם בתוך חותם - מכסה שריקא וחתימא, דבוקה וכיסוי מהודק, קשר פנימי למטה וחיצוני למעלה, כייף קשר לתוכו וקושר

יין ביד כותי בעי הכרת חותם

חוץ מבעיר לר' זירא, בין הגיתות לר' ירמי' - מספיק סתומה אף בסמוך לגוים

ציר ומוריסי ביד גוי בעי הכרת חותם

שכר גוי אסור [לר' יצחק משום חתנות אא"כ מוציאו לחוץ, לר"נ - משום גילוי במקום שמצלו מים (רב - רק לחולה [כשות קלי לארס])]

רש"י כט: - לא:

יין ביד גוי אסור בהנאה - לרש"י - דלמא נסכו

לרש"י - משקין מקבל טומאה ברביעית

לר"א, להל' - לרש"י - בגוי כשאינו חוזר ורואה להכיר חותמו בעי חותם בתוך חותם [לא מירתת]

גמ' לב. - לג.

חרס הדרייני (בלוע ביין חזק) אסור בהנאה
ומח' ר' אלעזר ור' יוחנן ברוצה בקיומו ע"י ד"א (לסמוך כרעי המטה)
אם מותר (חוץ מנודות [שמא יתפרנו ע"ג נודו])
או אסור (חוץ מקנקנים [איך איסור בעין])
להל' אסור

לר"ג שותין יין מנוד של גוי

עורות לבובין (קרוע כנגד הלב מחיים) אסור [תקרובת] - בעגול ויש קורט דם או נמלח

בשר לפני כניסתו לע"ז - למשנתנו מותר, לר"א אסור [סתם נשחט לע"ז]
ביציאתו - ר"ע ור"י בן בתירא - אסור בהנאה ומטמא באהל [זבחי מתים - כמת]

מו"מ להולך לע"ז - עם גוי אסור [רש"י - מודה לע"ז (וקונה לתקרובת)]
עם ישראל מותר [הדר בי' חוץ ממומר]
בחזרה - עם גוי מותר [מה דהוה הוה] חוץ מחבורה [יחזור], עם ישראל אסור [אביק בה]
להולך ליריד (שוק ע"ז) מותר,
בחזרה ישראל אסור [דמי ע"ז], גוי מותר [מכר גלימא]

גמ' לג. - לד.

נודות (עור) וקנקנים (חרס) חדשים בלי זפת מותרין
ישנים או מזופפים של גוי, שלנו ביד גוי - ממלאין מים מעל"ע ג' ימים או ציר
ומוריים (רש"י - מיד) או כבשן מבחוץ עד שנרפא הזפת או לאחר י"ב חודש
ומח' אי מותר להשתמש לשכר בלי הכשר

גוי שמתין זפת לנוד - ר"פ - בעי ישראל על גבו שהגוי לא יתן יין וישראל אחר יתן יין
רב זביד - אפי' גוי יתן יין [כמים לטיט]

כלי נתר (מחפורת של צריף), חרס שהשתמש בחמין - אסורין עולמית

כוסות (רש"י - חרס ולא מכניסין לקיום) ששתי גוי פעם ראשון ושני אסור, ג' מותר [רש"י - חדשים עדיין רכיכי
ובלעי]

כלים דלא בלעי טובא משכשכין במים

חרס ירוק מצופה (לרש"י באבר) בולע יין לרב זביד [צריף] ומרימר חולק, וכשיש בקעים אפילו שחור
ולבן אסירי

רש"י לב: - לד.

לרש"י - נודות חדשים מותרים אפי' נתן בהם יין - דלא הכניס לקיום (ולקיום אפי' פעם א' אסור), אבל
חרס או מזופפת חדשים בלעי טובא ואסורים מיד

לא מהני הסקה מבפנים - לרש"י - דנשר זפת לפני ליבון

לרש"י - אם השהה מים בחרס חדש, שוב אין יין נבלע

תענית שעות - לרש"י - כשלא טעם גם חצי הראשון

לרש"י משה היה זר אצל בגדי כהונה

גמ' לד. - לה:

חרצנים וזגים, שמרים דגוי אסורין בהנאה חוץ מיבשין אחר י"ב חודש לחכמים דר"מ דמותרין באכילה

לר"מ מוריים אסור בהנאה [מערבין יין], חוץ משל אומן בנתינת מים ומלח פעם ראשון ושני [נפיש
שומנו ולא מערבין (רש"י - דמקלקלו)] ויין ביוקר

לחכמים מותר בהנאה [אין האיסור בעין, לח: - רק לעבורי זוהמא]

לר"מ גבינת אונייקי אסור בהנאה [ר"ל - חייש לקיבת (חלב קרוש) רוב עגלים של העיר לע"ז (אבל במיעוט לע"ז ועגלים מיעוט הבהמות לא חייש ר"מ) ופרש שמעמיד כבעין]
לחכמים אסור באכילה [ריב"ל - גזירה משום גילוי, ר' חנינא לרש"י - חשש עירב חלב טמא שנשאר בין הגומות, שמואל - מעמידין בעור קיבת נבילה [רש"י - לאו פירשא], רב אדא ב"א - מחליקין בשומן חזיר, רב חסדא - מעמידין בחומץ, רנב"י - בשרף הערלה], ולא בהנאה

{ אמרה כ"י עריבים עלי דברי דודיך יותר מיינה של תורה; לא מגלים טעם גזירה עד י"ב חודש }
שוחט לזרוק לע"ז - לר' יוחנן אסור בהנאה [מחשבין מעבודה לעבודה], ולר"ל מותרת
פרש מע"ז אסור [ניחא בנפחיה, לא ידבק בידך מאומה] משא"כ שור הנסקל [לא ניחא, בשרו]
{ ת"ח מגולה (מלמד) ריחו נודף ודברים שמכוסין מתגלין לו ומלאך המות אוהבו ונוחל ב' עולמות }

רש"י לד:

לרש"י - לר"ל דשחיטה בסוף, נאסר באומר בגמר זביחה הוא עובדה

גמ' לה: - לז:

איסור חלב עכו"ם [עירב מטמא], לתי' א' - אפי' לגבינה [נשאר בין הגומות]
יש מ"ד פת פלטר מותר
חוץ: ר' חלבו - כשיש פלטר ישראל, ר' יוחנן - בעיר [חתנות]

שמן עכו"ם [רב - דניאל גזר בעיר (רשב"ם - לפתן) וב"ש וב"ה בשדה, שמואל - פליטת כליהם]
ור"י נשיאה התיר [לרב - אין רוב הציבור יכולין לעמוד ולא פשט איסורו, לשמואל - נ"ט לפגם מותר]

איסור חתנות - ז' אומות [לא תחתן],
שאר גויה [רשב"י - כי יסיר, י"ח דבר]
זנות - גוי וישראלית [ב"ד של שם], ישראל וגויה [בפרהסיא - הללמ"ס,
בצנעא - ב"ד דחשמונאי - משום נדה, שפחה, גויה באישות, אשת איש/יונה (בכהן)]
יחוד [י"ח דבר - משום ע"ז]

יחוד עם ישראלית - ערוה [בן אמך - רק עם אִם], פנויה [ב"ד של דוד]

לר"נ בר יצחק - גזרו ב"ח דבר על בנותיהן נדות מעריסות

גזרו על גוי בן ט', גויה בת ג' טומאת זיבה [משכב זכור]

גט מעכשיו (ולר' יוסי זמן שטר = מעכשיו) אם לא באתי עד י"ב חודש ומת - ספק אם צריכה לחכות י"ב חודש

גט כשתצא חמה ומת - רש"י - לרבנן פסול, לר' יוסי ספק [כמהיום ולאחר מיתה]
ע"מ שתצא - כמעכשיו אם תצא וכשר

אם תצא - לר"י נשיאה כשר [כר' יוסי], לרבנן דר"י פסול [דלא כר' יוסי]

יוסי בן יועזר: אייל קמצא (חגב) כשר (לר"פ - הגם דראשו ארוך, לעולא - הגם דכנפיו חופין רובו ע"י הדחק)

משקין בבית מטבחיים - רב - לא מקבל טומאה [לא גזרו]

שמואל - מדאו' מקבל, אבל אינו מטמא

מורין דספק טומאה ברה"ר טהור - ר' ינאי - יחמיר ויטבול

גמ' לח. - לט:

בישול עכו"ם [רש"י - שמא יאכילנו דבר טמא, רש"י במשנה - חתנות, אסמכתא - אוכל בכסף וכו' ומים - כמים שלא נשתנו מברייתן ע"י האש]

ומותר: (1) בקליות [לא נשתנה מברייתו], (2) סורא - נאכל חי (חוץ מע"י הדחק),

(3) פומבדיתא - (ר"ת - או) אינו נאכל אשולחן מלכים ללפת הפת (דגים קטנים, פטריות, דייסא),

(4) לא נתכוין לבישול, (5) מקרב בישול, (6) ישראל קירב בישולו,
(7) פת ישראל הסיק או אפה (הכניס) או חתה, (8) כבר כמאכל בן דרוסאי, (9) דג מליח וביצה
צלוייה (רש"י - אוכל בלוע) לחזקי' ובר קפרא (לרב יוחנן אסורין), (10) חליטה לשכר
כבשין דגוי שדרכן לתת יין או חומץ אסור באכילה, ומותר בהנאה לחזקיה באינו ידוע, לר' יוחנן אפי'
בידוע אפי' לר"מ [לא ידיע ממשן]

עתידי סנפיר וקשקשת ליגדל/להשיר - כשר

חמור דים מותר, שור דים אסור

איסור קורט של חילתית דגוי [נחתך בסכין ואגב חורפי' השמנונית ממתיקו - כנ"ט לשבח]

חבר שמת - אשתו ובני ביתו ועבדו בחזקת חבר עד שיחשדו

אשת/בת/עבד דע"ה שנשאת לחבר צריך קבלת חברות,

דחבר לע"ה - לר"מ א"צ, לר"י ור"ש ב"א צריך

רב - תתיכת דג, בשר, יין, תכלת בעי' ב' חותמות [רש"י - דמיהן יקרים] (לרש"י - בגוי)

חילתית, מורייס, פת, גבינה בחותם א' [לא טרח ומזייף]

חנוונים בסוריא חשידי אלפני עור אא"כ נתארח אצלו או שגר לו [משלו] או מומחה

איסור אכילת מלח שלקונדיה (נחתומי רומי) -

לר"מ שחורה, לר"י לבנה, לר' חנינא ב"ג שניהם [עירוב דגים טמאים]

רש"י

רש"י במשנה - כשלא ניכר דג טמא שנתערב, חוששין לא' מאלף

גמ' לט: - מ:

ישראל יושב בצד חליבת גוי מהני אע"פ שאינו ראהו [מירתת]

משקה שמנטפת מענבים - בבוצר לגת הוכשר, א"צ למשקה לא הוכשר

דגים של טרית - לגופן בעי' ראש עגול ושדרה דכאו"א ניכר, או בא' מהן בחתיכות שוות (רש"י - מתחברות)

לצירן - לרב הונא ראש ושדרה, לר"נ או או

רב הונא בר חנינא מכשיר כל שבספינה ע"י קשקשים בשכיחי - מח' אי צירן או אף גופן,
ורבא חולק [לרש"י - עירוב טמאין]

סימן כילבית (גודלת רק בציר דגים טהורים) - לרש"י באחד, ובחבית פתוחה בעי' ב' [אולי מעלמא נפל]
ובפתוחות די כילבית בא' החביות [אזלו לעלמא]

קירבי דגים וביצים שנימוחו לר' זירא ורבא בעינן מומחה, או לרב יהודה "אני מלחתים",
לר"נ - שיראה לך הדגים

סימני ביצי דגים כבעוף - כודרת (מתקצרת) ועגולגלת (מצדיה), ראש א' רחב והשני חד, חלבון מבחוץ
וחלמון מבפנים,

לר' דוסתאי אין ביצים לטמא

שילפוחא (bladder) דג טהור רחב וחד

ר' יוסי אוסר זיתים דרפו כ"כ שגרעינתו נשמטת [רמו יין]

החנונים נותנים יין בחגבים, קפריסין, קפלוטות, יין תפוחים, אבל מאוצר מותרין

כהן החשוד למכור תרומה - הבא מאוצרו מותר [מירתת שרבנן יפקירו כולן]

פ"ג כל הצלמים

גמ' מ: - מב:

צלמים: ר"מ - כולם אסורין בהנאה, חכמים - רק כשבידו מקל, ציפור, כדור, והוסיפו - סייף, עטרה, טבעת, רשב"ג - כל דבר (וספק בצואה)
ר' יוחנן - מח' אי חייש למיעוט לגזור שאר מקומות אטו מקום שעובדין פעם א' בשנה
שמואל - מח' באנדרטי של מלך (לרש"י - המת) על פתח מדינה אם נעבד, לרש"י - בשאר צלמים לא אסר ר"מ
רבה - מח' בכרכים דעבדי לנוי אבל בכפרים לכו"ע אסורין
שברי צלם מותרין [ספק לא עבדום ספק ביטלום],
חוץ מתבנית יד או רגל (ר' אלחנן לרש"י - בכפרים) על בסיסן (לרש"י - בימוס ששם עובדין) [כיוצא בהן נעבד]
שברי ע"ז ודאי - שמואל - מותרין [רש"י - שוב אין עובדין, לרש"י מט: - רוב גוי שברן]
נשברה מאליה - ר' יוחנן - אסורין [אין ספק ביטול מוציא מידי ודאי]
ר"ל - מותרין [מסתמא מבטיל לה - דאפי' נפשה לא אצלה], לאביי חוץ מפחסה (נתמעכה),
וחוץ מעלין הנושרין [דרך גדילתה]
חבר שמת פירותיו בחזקת מתוקנין [חזקה שהכל מתוקן, ספק אי הכניסה במוץ (לרש"י - אכילת קבע דרבנן והימננו לחזקת חבר)]
פחסה ישראל ע"ז דגוי - אביי - לא בטל (אבל שבירה מהני)
רבא - מדאו' בטל ומדרבנן גזרה דלמא מגבה (רש"י - הפקר) ואח"כ מבטל (וכן בשיפה, שוחק, וכו')
ספק מי חתך ראש דרקון מותר [רש"י - ספק נעבד ספק גוי בטלו]
קן באילן הקדש אין נהנין מדרבנן [בעצים מעלמא (רש"י - אטו האילן), כמ"ד אין מעילה בגידולין]
באשירה מותר [כר"ל, עצים מעלמא, האפרוחין שא"צ לאמן [רש"י - א"צ לאילן] (משא"כ ביצים וצריכין לאמן [לרש"י - גזרו רבנן כאילן])]

גמ' מב: - מד:

כלים עם צורת מזל חמה, לבנה, דרקון (ציצין בין פרקי צואר), לר"י מניקה בן (חוה) ונקט גריוא ומאכיל (יוסף)
יוליקם לים המלח [חשיבי וציירי לפלח] - לרשב"ג רק על כלים מכובדין (רב - למעלה מן המים (רש"י - אוגני הכלי), שמואל - על תכשיטין) ולא שאר צורות [לרש"י - כרבנן דר"מ]
אסור לצייר פרצוף אדם [לא תעשון אותן] אבל המוצא מותר בהנאה
מותר לצייר דרקון [לא תעשון אתי - דוקא]
גוי מבטל ע"ז דחבירו; אינו יודע בטיב ע"ז (קטן) אינו מבטל; גוי מבטל בעל כרחו; יאוש מע"ז אינו ביטל מלעבוד
אסור לעשות תבנית היכל, אולם, עזרה, שלחן, מנורה [לא תעשון כדמות שמש]
אסור לצייר ד' פנים בגוף אחד, מלאכים, חמה לבנה כוכבים ומזלות [לא תעשון אתי - כדמות שמש במרום]
ואסור להשהות צורה בולטת [חשדא דעובד] חוץ מרבים, נשיא, להתלמד
מצא ע"ז - ר' יוסי - שוחק וזורה לרוח או לים
חכמים - לא לרוח [נעשה זבל ונאמר לא ידבק], ורק מותר למקום שאינו מגדל צמחין
אע"פ שהקטירו לנחש נחושת, מותר בהנאה [עשה לך - של משה ואינו אסור שאינו שלו]
{ עטרת מלכם (ע"ז דעמון) על ראש דוד, עדות לבית דוד שרק הראוי למלכות הולמתו }

מרחץ בחצר ע"ז מותר [כשמרחץ קדם [רש"י - לא כל הימנה לגזול הרבים] אפי' הכומרים נהנים, ואפי' ע"ז
קדם כשלא מחזיק טובה; ע"ז נוי למרחץ (רש"י - טפלה); משתינין לפנייה כל שעה (באין עבודתה
בכך) [אלהיהם - שנוהג בו משום אלוה]]

לר' חמא בר יוסף מזלזל בע"ז בטלה באין עבודתה בכך, בזלזול כל שעה; ור' אושעיא חולק

רש"י מד. - מד:

רש"י - מקום בראש לב' תפילין - רחב מקום כרך ב' רצועות
לר' חמא בר יוסף לרש"י - אסור לייפות ע"ז, ור' אושעיא חולק

גמ' מה. - מז.

מחובר לא מתסר [אלהיהם על ההרים ולא ההרים אלהיהם]
אבל צפוי הר אסור [לא תחמוד כסף וזהב עליהם],
לרמי ב"ח בשם ר"ל - ריה"ג חולק
ואבניו אסור למזבח [ק"ו מאתנן (רש"י - ואפי' מכשירי קרבן [בית ה']) - לחומרא דיינינן]

אשירה שנטעו (לרש"י - גרעין) ולבסוף עבדו
לרב ששת - לת"ק מותר [מתחת כל עץ רענן ולא עץ רענן] (לרש"י - אינו תפיסת יד אדם דאינו אילן)
וספק אי מאיס למצות לולב (אבל מתחלה לכך אסור [ואשריהם תשרפון])
לריה"ג אסור [תפיסת אדם, ר' יוסי בר"י - ואשריהם תגדעון], חוץ מעיקרו קודם שהשתחוה
[תגדעון - גידועו אסור] - לרב אשי (מח.) היינו לרבנן דריב"ר, אבל לריב"ר אף עיקרו אסור
[ואשריהם תשרפון] (רש"י - לשון רבים - אף נטעו ולסוף עבדו)

גידועי אשירה ונתיצת מזבחותם קודם כיבוש ושריפתם אחר כיבוש [תגדעון - תשרפו, אבד ואח"כ
תאבדון]

וצריך לשרש אחריה [אבד תאבדון, ואבדתם את שמם] ולת"ק דריב"ר ור"ע לכנות שם לגנאי

אבני הר שנדלדלו או ביצה (רש"י - והשתחוה להם) מח' בני ר' חייא ור' יוחנן אי מותרות [צד השוה
מה/אילן יבש ובהמה] (רש"י - רק נאסר לגבוה) דאין תפיסת אדם] או אסורות [שקץ תשקצנו]

זקיפת ביצה - יש צד דהוי תפיסת אדם; יש צד דהוי גילוי דעת דניחא לי' בע"ז

משתחוה לקמה - קמח אסור למנחות [אין שינוי בנעבד - כעיברו ולבסוף נרבעו]
והגמ' דוחה דאין לידה שינוי משא"כ קמח

אשירה שביטלה ספק אי לר"פ אין דיחוי אצל מצות אף לקולא

ספק אי צמרה דנעבד כשר לבגדי כהונה, לציצית

כלי שיר מבהמה הנעבד - למ"ד עיקר שירה בכלי אסור, למ"ד בפה ספק [רש"י - צורך קרבן מאיס טפי]

משתחוה למים שבמעין של יחיד ספק אי מימיו לנסכים [קמאי אזור או לקילוחו סגיד]
נט. - למים דיחיד שנתלשו לכו"ע אסור בהנאה

רש"י מה. - מו:

רש"י בל"ק - הרים אינן ע"ז ותקרובתן מותרת אבל עובדיהם בסייף דכווננו לע"ז
פי' אחרים דרש"י - הוי ע"ז ותקרובתן אסורה אלא שא"צ לעקור, וכששוחט רחוק ממהר אין מתכוין
לשם ע"ז

לרש"י אילן שעלה מאליו לכו"ע מותר, נטעו אילן לכו"ע אסור

לא מהני שינוי בתלוש שנאסר להדיוט

גמ' מז. - מח.

א' מכותליו בית ע"ז ונפל - כונס ד"א בחלקו ועושה בית הכסא לתינוקות או גדר קוצים
אבניו וכו' (רש"י - אף חלקו [אין ברירה]) - לת"ק טמא כשרץ [שקץ תשקצנו], לר"ע כנדה (במשא)
[תזרם כמו דוה]

בנה, חצב, נטע לע"ז עצמו כולו אסור (לרש"י - כמ"ד אסורה מיד)

הקצתו וחידוש - נוטל מה שחידש ומותר (אפי' חקק בגופו), העמיד ע"ז והוציאה - מותר

רב - השתחוה לבית אסרו [תלוש ולבסוף חברו כתלוש]

עץ שגידעו ופיסלו (רש"י - מחליף טפי - כנטוע מתחלה לכך), הבריך, הרכיב לשם ע"ז (רש"י - לעבוד הגידולין), לריכר"י משתחוה - נוטל התוספת ועיקרו מותר

אילן שתחתיה ע"ז - לחכמים אשירה, לר"ש רק בעובדים אותה

סימן לאשירה - רב - אין טועמים מפירותיה, שמואל ולהל' - לשיכר דע"ז ושותים ביום אידם

רש"י מז:

בנה וחצב לע"ז - מרש"י משמע דאגב הע"ז עובדים הבית ואבן

ביטול בית - יתוך ממנו קצת, אבן - תפגום

גמ' מח - מט:

לא ישב אף בצל צילה (רש"י - יותר ארוך מגובהה דקלוש)

עבר תחתיה טמא [יש תקרובת וכריב"ב דמטמאה באהל [זבחי מתים, רש"י - אסמכתא]], חוץ מגזולת הרבים [רש"י - לא גזר] אבל לכתחלה לא יעבור בדאיכא דירכא אחרינה ואדם חשוב ירוץ בדליכא

זורעין תחתיה ירקות בימות הגשמים [לר יוסי (להל') זו"ז (נשירה וקרקע) גורם מותר, לרבנן מה שמשביח בנביה פוגם בצל] [חוץ מחזרת [רש"י - צל יפה לעולם] לתי' א' לרבנן דר' יוסי אסור [זו"ז גורם]

צירוף שאור חולין ותרומה - ר"א - לאביי אסור [זו"ז ג] וכשסילק הראשון אחר אחרון [רש"י - אין היתר מצטרף לאיסור, ואע"פ שכבר נתן כח אין זו"ז ג וביטל הראשון], צד בגמ' - מ"מ אחר אחרון (ובב"א מותר) חכמים - מ"מ מותר [זו"ז ג מותר]

הסיק תנור בעצי אשירה חדש יותץ ישן יוצץ,

בדיעבד לת"ק תערובת הפת אסורה [אין פדיון לע"ז],

ר"א ולהל' - יוליך הנאה (לרש"י - דמי עצים) לים המלח

וכן מח' בארג בו בגד; לרב אדא ב"א מודה ר"א בתערובת חבית יי"נ (רש"י - וימכור כולן ביחד חוץ מדמי יי"נ), ורב חסדא חולק

ביטול אשירה אפי' נטל עלה, ולא בשיפה לצרכה - וברייתא כמ"ד השפאין מותרין

נשתברה מאליה - רב - צריך לבטל כל קיסם, שמואל - א"צ [מח' אי עובדין לשברים, לשברי שברים, בנפתרקו חוליותיה והדיוט יכול להחזירה]

רש"י מט. - מט:

אסור לכתחלה לנטוע אגוז של ערלה לכו"ע, בדיעבד - לר' יוסי לרש"י מותר [זו"ז ג]

לפי' בגמ' דאף לשמואל עובדין לשברים מאליה - לרש"י - בראינה שנשתברה

פ"ד רבי ישמעאל

גמ' מט: - נא:

אבנים בצד מרקוליס:

נראות כנפלו ממנו אסורות - לרש"י תוך ד"א בלי הפסק

לר' ישמעאל בב' תפיסות (תל מפסיק) ג' זו בצד זו אסורות [עושין מרקוליס קטן בצד גדול]

וחכמים חולקים [אין עושין]

תקרובת ע"ז אין לה ביטול [זבחי מתים - כמת]

רק תקרובת כעין פנים, רב - או משתברת נאסרת (ויש חולקים)

ע"ז בבצירת ענבים ושבלים הוי כעין זביחה המשתברת ונאסר

עבודת פנים אפי' שלא כדרכה חייב [גמ' סנהדרין - זובח לאלהים יחרם, ולא יזבחו ע"ז... לשעירים],

ר' יוחנן - חוץ משחט מחוסר אבר [בלתי לה' - כעין פנים]

דרכה בקשקוש מקל - רב - שבר מקל חייב ונאסרת, זרק פטור [בעי כעין זביחה וזריקה משתברת],

ותנאי חולקים

שחט חגב - ר"י מחייב וחכמים פוטרים

[מח' אי אמרין כעין זביחה, לכו"ע בעי כעין פנים (חיה ועוף ובהמה) ומח' בצוארו כבהמה]

אוקומי אילנא מותר בשביעית, ובחז"ל סכין שמן אבל לא מתליעין או מזהמין (קושר זבל) [טירחא]

אבני מרקוליס נאסרות משום ע"ז עצמה

לר"נ חוץ מהאחרון למ"ד עד שתעבד, ורב אשי חולק - כ"א תקרובת לעצמה ולחברתה

הקדיש בשעת היתר במות והקריב בשעת איסור, עובר בעשה [אשר הם זובחים (שהתירתי) על פני

השדה (כע"ז)] ול"ת [ולא יזבחו] ולא בכרת [זאת להם - ולא אחרת]

רש"י נ. - נ:

כעין פנים - לרש"י - כל מיני מאכל

משקין נטיעות בתוספת שביעית - לרש"י ל' יום דרבנן ולא גזור

גמ' נא: - נג.

דבר שאינו נוי בראשו (רש"י - של מרקוליס) מותר [עץ ואבן אשר עמהם דומיא דכסף וזהב עליהם]

לפנים מן הקלקלין (קלעים) - מצא מים ומלח (רש"י - כעין פנים) אסור [תקרובת]

בחוץ - רק דבר נוי [לרש"י - אשר עמהם]

חוץ מפעור ומרקוליס [לרש"י - לא מפסיק דלא שייד צניעות]

אסור ליהנות בטובת כומרים (רש"י - לתת שכר) מגינה או מרחץ דע"ז, וב' לשונות באביי בשל שותפות,

ומותר בטובת עובדיה

ר' ישמעאל - ע"ז דגוי אסורה משתיעבד [יורשים אותם את אלהיהם - היקש למשמשים] אשר עבדו שם

הגוים]], דישראל מיד [ארור האיש אשר יעשה וכו' תועבת ה'], וספק במשמשים

ר"ע (משנתנו) - דגוי מיד [פסילי אלהיהם - משפסלו], דישראל משתיעבד [ושם בסתר - שיעשה

דברים בסתר] וכן משמשים

גוי מבטל [פסילי - שפוסל, ולקחת לך] שלו, דחבירו, חלקו בשותף ישראל [ישראל פלח אדעתא

דנפשיה]

ע"ז דישראל גונז [ושם בסתר, לא תטע וכו' אצל מזבח - כמזבח]

ספק אם חזרה טומאה ישנה בטומאה דרבנן, דע"ז

ביטל מטהר ע"ז, כלים (לרש"י - משמשים), וספק בתקרובת של אוכלין

כלים ששימשו בבית חונו (לש"ש) אסורים בביהמ"ק [קנסו ככהנים]

ביטול ע"ז מהני למשמשיה ולא להיפך

רש"י נב:

ובאו בה פריצים וחללוה - ממילא קונים בהפקירא וכשנשתמשו לע"ז נאסרו

גמ' נג. - נה.

ביטול: קטע ראש אונה, חוטמה, אצבעה, פחסה (מיעכה) בפניה, הניחיה בשעת שלום, לרבי מכרה לצורף או ישראל או משכנה, וחכמים חולקים - ומח' רב ור' יוחנן אם מודו לצורף ישראל, ולא במבזה [הדר פלח], לזה עליה, נפלה מפולת, גנבוה, הלך למדה"י ויחזור ישראל שזקף לבינה להשתחואה וגוי השתחואה אסרה [ואשריהם תשרפון באש - הגם דזה ירושתנו, אבל בעגל גלו דעתם דניחא וגוים שליחותיהו עבדי] מו. - וספק בזקף ביצה [לא מינכרא זקיפתה] בימוסאות לשעה שהמלך עובר מותר [מלך הולך בדרך אחרת] בימוס שנפגם - רב ושמואל - אסור [לא איכפת], ר' יוחנן ור"ל - מותר [מביא אחר] מזבח (אבנים הרבה) עד שינתן רובו [כאבני גיר מנופצות - לא יקומון] אנסוהו להשתחוות לבהמתו - רבא - בפרהסיא נאסרה [ולא תחללו את שם קדשי] ולא בצנעא [וחי בהם] ניסך יין (מעשה) על בהמת חברו - לע"ז אחר מותרת [רש"י - בע"ח משמשים לא מיתסרי], לה נאסרה [גזירת חזקיה על כלים דאחז] חפר בורות וכו' לע"ז אוסרת הקרקע

בהמה חליפי ע"ז אסורה ומח' ר' ישמעאל בר"י ורבנן אי חליפי חליפין אסורה [והיית חרם - שמהיה ממנו - כמוהו] או מותרת [הוא]

שביעית תופסת דמיה [קדש - כקדשים] ואינה יוצאת לחולין [תהיה - בהווייתה] ואחרון אחרון נתפס {יאבד העולם מפני השוטים? אלא עולם כמנהגו נוהג ושוטים שקלקלו עתידין ליתן את הדין, רשעים מטריחין ומחתימין אותי בעל כרחי; קל קנא - בעובדיה, בפחותה ממנו; חליים רעים בשליחותן ונאמנים בשכועתן, אשר חלק - החליקן בדברים לטורדן מן העולם}

רש"י נד:

דמי ערלה אסור בהנאה מדרבנן חוץ מקדושי אשה

גמ' נה. - נו:

יין נסך: משנה ראשונה - משירד לבור (לרש"י - ונגע) (לרש"י - ובגת מותר בשתיה) משנה אחרונה - רב הונא - משהתחיל לימשך (לרש"י - למטה בגת (פינה הגרעינים)) לרבא - לרבנן משיקפה (צף החרצנים) בבור, לר"ע משישלה (רש"י - מן הבור) [כמעשר] עם גוי - בצירה למ"ר אסור [גרם טומאה לחולין שבא"י], למ"א מותר [מותר לגרום] דריכה למ"ר מותר [רש"י - כבר נטמא משדרך הגוי ואין מסייע לעבירה דגוי לא נצטווה] למ"א אסור [משתכר באיסור] אא"כ ידיו כפויות [ברגל אינו ניסוך] עם ישראל שעושה בטומאה - בצירה אסור [גרם טומאה - רש"י - לטבולים לתרומה, רש"י כתי"י - סופו לשותו טמא ואסור לסייעו] דריכה אסור [מסייע עוברי עבירה] נחתום שעושה בטומאה - אין לשין ועורכין עמו, אבל מוליכין עמו לפלטר (לרש"י - אופה) למ"ר יין שבגרגותני (סל בין צינור לבור) נאסר [נצוק חיבור, יין בבור מלא נגע]

רש"י נה:

יין בגומא באמצע הגיגית - לרש"י הוי המשכה

גמ' נז. - נט:

שלא בכוונה:

- (1) מגע גוי בלי כוונת ניסוך - ת"ק - ימכר (אא"כ שכשך), ר' נתן - ביד אסור ברגל מותר, ר"ש - מותר בשתיה כסבור שהוא שמן - ברייתא - ימכר, כחו (הוריק) מותר (רש"י - בשתיה) מגע שלא בכוונה לרב אסור בשתיה - לגי' שלנו ולרש"י - במגע ע"י דבר אחר
- (2) רב - תינוק אסור בשתיה, לשמואל מותר
- (3) שיכשך או טעם אסור בהנאה

עבדים שמלו ולא טבלו - ב' לשונות אם רוקן ומדרסן בשוק טהור [לרש"י - לא שכיחא לא גזרו] מלו וטבלו - רב - אין עושים יי"נ, שמואל - עושים עד שתשקע ע"ז (י"ב חודש)

בני שפחות שמלו ולא טבלו - גדולים עושים יי"נ ולא קטנים שאינם יודעים בטיב ע"ז

מזגו גוי אסור (לרש"י - בשתיה), לכתחלה לא יביא ענבים לגת [לך לך נזירא]

נסך שלא בפני ע"ז - ת"ק - אסור בהנאה

ר"י בן בבא ור"י בן בתירא - מותר בהנאה [נסך רק בפני ע"ז, לא כל הימנך לאסור ייני]

רב אשי - ישלם נזקו [רש"י - לא כל הימנך]

רש"י נח. - נט.

החזרת יין המשוכשך לחבית ע"י גוי - למשמעות רש"י - לכו"ע אסור דחשיב כמגע

למשמעות רש"י - הרקה מותר בהנאה (אלא חוששין שמא נגע)

לרש"י זריקה ליין מקרוב אסור בכחו

גמ' נט: - ס:

מנח ידו אנקב צר - ר"פ כר"י - צדדין לאו חיבור ורק להדי/מעל הנקב אסור לת"ק (רש"י להל') - הכל אסור (רש"י - בשתיה)

מערה אסור (רש"י - בהנאה) [רש"י - כחו]

מקרקש אסור [ל"ק דרש"י - במליאה דלמא נגע, ל"ב - כחו בכוונה ואסור בשתיה]

חוץ מנושא כלי פתוח חסר [רש"י - כחו שלא בכוונה דלא ניחא (מישתפיד)]

לרב אשי - אפי' נוד קשור [אין דרך ניסוך] (ור"פ חולק)

גת במכש - לרב פפי שרי, לרב אשי אסור - לל"ק מח' רק בכח כחו, לל"ב רק בכחו

חיבוק סדק לאורכה מותר בהנאה [רש"י - אין שכשוך (משא"כ בנוגע בקנה)]

לרחבה מותר בשתיה [כלבינה]

נגע בגת - בעי הדחה, בטופח להטפיח - אף ניגוב

רש"י נט:

תחב או הוציא ברז מחבית אוסר הכל בשתיה [שכשך בו]

גמ' ס: - סא:

מלוה גוי בצד יין אפותיקי אוסר [רש"י - לא ירא מליגע]

נפל לבור ועלה חי אוסר [כיום איד]

עלה מת, מדדו בקנה, טיפח (רש"י - בידו [אין דרך ניסוך]) על רתיחות ימכר

לר"ש ישתה (דלא כהל')

זרק לבור מותר, מיניה ומיניה (לרש"י - זריקה מקרוב) אסור [לרש"י - דלמא נגע] אא"כ זרק בחמתו

יין כשר של גוי ברשותו (לרש"י - בכתב "התקבלתי זוזי" ואפי' בלי מפתח וחותם ביד ישראל):

פתוח לרה"ר, לאשפה, לחלון או דקל (רש"י - של ישראל) (ומח' בלי פירות) או ישראל גר בחצר מותר

[לרש"י - ירא ליגע] חוץ מיין משכון

בעיר שכולה עכו"ם עם דלתים ובריח אסור אא"כ שומר נכנס ויוצא, לרש"י - או מפתח וחותם בידו, ומח' ת"ק ור"ש ב"א במסר לגוי אחר שאינו אריסיה [אי חיישינן לגומלין]

יין ישראל בחצר של גוי - ישראל גר בחצר מותר בלי מפתח וחותם, גר בחצר אחרת - ת"ק - בעי מפתח וחותם [לרש"י - מירתת שירגיש שמזייף], חכמים - בעי שומר או שיבא ממונה בלי קביעות

גוי ביני דני - אי נתפס עליו כגנב (אימת שופטים עליו) מותר בשתיה

רש"י סא:

להל' - אסור בהנאה: בכוונה ע"י דבר אחר, כחו בחיבורין מותר בהנאה: מגע שלא הכיר שהוא יין, נפל, מתכוין לדבר אחר מותר בשתיה: כחו בחיבורין שלא הכיר שהוא יין, שלא בחיבורין אפי' נתכוין

פ"ה השוכר את הפועל

גמ' סב. - סד.

שכר פעולה ב"נ וסתם יינם אסור [קנס] וחטים ישרוף ויקבר [תקלה],
חוץ: מלשפוך [למעוטי תיפלה], לאחר זמן שכירותו, "חבית בפרוטה" - השאר מותר, שכר חמור
לישב עליה [אין נ"מ במחיר]

שכר חמירין בפירות שביעית - ר' יוחנן ורבא - בקדושת שביעית [קנסו בנפיש שכרם],
אביי - יכול לתת שכר בפירות שביעית במתנת חנם

לוה פירות שביעית יכול לשלם בשמינית [אח"כ אין חליפין]
חוץ ממיחד שיעבודו

אתנן מותר: "להוי גבך עד ביאה ואם מיצטריך לך קני מעכשיו" וקדמה והקריבתו (וספק בקדמה
והקדישתו [בעין בשעת ביאה]),

בנתן אחר ביאה א"כ אמר בזה (בישראלית באפותיקי דקאי בחצירה)

יכול לתת דינר לפועל לקנות ואינו חושש שיקנה איסור, אבל לא לחנוני החשוד לספות להם

גמ' סד. - סה:

דמי ע"ז ע"י גוי מותרין א"כ רוצה בקיומו (המתן שאמכור ואשלם לך) חוץ מירושת גר ואחיו [יחזור
לקולון]

גר תושב אינו מבטל ע"ז [לא פלח לשום ע"ז]

גר תושב (להחיותו) - ר"מ - קיבל בפני ג' לא לעבוד ע"ז
חכמים - ז' מצות ב"נ

אחרים - כה"ת חוץ מנבילות

א"כ קיבל למול ולא מל תוך י"ב חודש

אין מפקדין אצלו יין לזמן מרובה [רש"י - איחלף, לפי ראשון - אינו מקפיד אמגע גוי] ויינו לת"ק מותר
בהנאה ולא בשתייה, לר"ש - י"נ [רש"י - אינו מקפיד על מגע גוי], וי"א מותר בשתייה
ואינו מבטל רשותו לעירוב

{ רבא לבר שישך - יש עליכם אימתא דמלכותא משא"כ בעוה"ב, פקע עיניה דבר שישך }

שכר שפיכת יין ישראל לתוך נוד דגוי מותר [בהתירא קטרח (לרש"י - נאסר רק כשמגיע לקרקעיתו)]

גמ' סה: - סז.

י"נ ע"ג ענבים שלמים ידיחם; מבוקעות (ירושלמי - או נטל עוקצן) אסורות בנ"ט, חוץ מיין חדש לאביי
(לרש"י וחזקוני) במשהו [מין במינו בתר טעם] ורבא חולק [בתר שמא]

ע"ג גרוגרות יבשים מותר [נ"ט לפגם]

ע"ג חיתין - יאפה וימכור לגוי שלא בפני ישראל [סדק כמבוקעות]

לר"מ כל איסורין מצטרפין אפי' באינו מינו [לא תאכל כל תועבה - כל שתיעבתי]

יין לתוך חומץ (רש"י - ליין ריח חומץ קודם שנתערבו) -

אביי - במשהו [בתר ריחו - מינו], רבא - בנ"ט [אינו מינו]

להריח איסור - אביי - אסור [ריחא מילתא] (חוץ ממיקלא האיסור)

רבא - מותר [לאו מילתא], לא לר"מ

פת ע"פ יין תרומה - ר"מ אוסר, ר"י מתיר, ר' יוסי אוסר בשעורין [שואבות]

לאביי ור"ל מח' בחמה ע"פ מגופה וצוננת ע"פ פתוחה (רש"י - אם הריח נכנס)

רש"י סו.

ג' רש"י - להל' במינו בנ"ט חוץ מטבל וי"נ, רש"י סט. ורש"י חולין קט. - במשהו

תבלין של ב' שמות איסור מצטרפין (לרבא לר"מ) - לרש"י - לתבל לאסור

תבלין של ג' שמות - לרש"י - פלפל לבן, שחור, ארוך

גמ' סז. - סט.

שמואל, ר' יוחנן, רב דימי - השביח ולבסוף פגם (חומץ לגריסין והרתיחן) אסור
טעם לשבח אין לוקין אא"כ יש ממשו כזית כדי אכילת פרס (רש"י - ד' ביצים)
נ"ט לפגם בנפגם מחמת דבר אחר - לל"ק דר"ל אסור, לל"ב ולהל' מותר
לר"מ ור"ל - נ"ט לפגם אסור [גיעולי עכו"ם פגמה פורתא (רש"י - בתבשיל הבא אחריו,
רש"י פסחים מד: - נפגמה הבליעה מטעם הכלי) תוך יום] חוץ מסרוחה מעיקרא
ר"ש - מותר [נבלה לגר - הראויה לגר]
עולא - מח' רק בהשביח ולבסוף פגם (איתותב),
ר' יוחנן - מח' רק בפוגם מעיקרא (רש"י - משנפל)
נפל שאור דחולין ואח"כ דתרומה - לת"ק אסור [לעולא - שבח דראויה לחמע כמה עיסות (רש"י - של
תרומה)], לר"ש מותר [פגמה]
תרומה תחלה לכו"ע אסור [השביח ולסוף פגם]
בב"א לת"ק אסור, לר"ש מותר [אפי' איסור אינו מצטרף לאיסור]
רב - עכבר דמתא בשיכרא אסור [רב ששת - חידוש דבדילי ואפ"ה אסרה; רבא - נט"ל אסור, משביח
להל' בשיכרא או בחומץ בששים]

גמ' סט. - עא.

הפליג ישראל בחזקת המשתמר (רש"י - לא הודיעו) חבית מותר,
הודיעו שמפליג או א"ל מזוג ושתה לת"ק נאסר בכדי שיקוב ויסתום נקב במגופה
[סיד חדש לא ניכר - ולא חושב להסתכל מלמטה או זימנין דחלים גם למטה]
חוץ משל טיט [ניכר]
לרשב"ג ולהל' - כדי שיפתח ויסתום כל המגופה [סתומת נקב ניכר מלמטה] והאידינא דיש נקב
להריח מ"מ אסור
אוכל עמו ויצא - רק שעל השלחן אסור אא"כ א"ל מזוג ושתה
זונה ישראלית עם גוים - יין אסור [בתרייהו גרידא]
יין בבית וגוי ביני דני - מותר (רש"י - בשתיה) במקום דסבר שאפשר לראותו, בנתפס כגנב על כניסתו
[רש"י - כיון דבהול אכניסתו מירתת] (רש"י - או נכנס ברשות וידעינן למאי עייל), בחושש שיחזור
ישראל (אף בשבת), תינוק גוי (לרש"י - דוקא) דנקט אופיא
גנבי פתחי הרבה חביות מותר ברוב גנבי ישראל, לר"א בספק אי גוי נכנס או בספק נגע במוכח דפתחו
אדעתא דממון [לרש"י - מוכח לקולא שהגוים בגנבותיהו טרידי - ודמי לספק ביאה], לכו"ע בספק
ישראל ספק לא נגע אלא לשם ממון
מסר לגוי מפתח - יין מותר [שמירת מפתח בלבד]
חצר שחלקה במחיצה נמוכה מהני לי"נ
לטהרות - לרב טמאות (כרשב"ג ודלא כרבנן), חוץ: מנתפס כגנב, יותר מידו מגעת,
לר' יוחנן טהורות, חוץ: מיש לע"ה דריסת רגל, גג חברו למעלה לרשב"ג משתמיט ואומר
שהושיט ידו למדוד
חיל בעיר - בשעת שלום פתוחות אסורות, בשעת מלחמה מותרות אבל כהנות אסורות [פנאי לבעול ולא
לנסך]

גמ' עא. - עב:

גוי ששילם בחבית י"נ, משנכנסה לרשותו אסור לומר תן דמיה
מותר לשלם גוי שפרע עבורו י"נ [לרש"י - במצי לסלוקי בזוזי אינו שלוחו] אא"כ א"ל "עול תחתי" [לרש"י -
כאילו יהיב ישראל]

מוכר יין לגוי - פסק ואח"כ מדד - דמיו מותרין [לאמימר - קנה במשיכה (רש"י - וכן ישראל מגוי) וחייב לפני שנגע, לרב אשי דמשיכה אינה קונה (איתותב) - בהקדים לו דינר]
לרב - חוץ משפך לכלי דגוי עם י"נ: אם נצוק חיבור, אם אין כליו קונה ברשות מוכר, ביש טיפי י"נ על האוגנים בפי הכלי [נאסר בתערובת לפני קנין כלי]
אח"כ פסק - אסורין [לא סמכא דעתו לקנות]

משך ע"ז במקח טעות - אם שילם יוליך לים המלח [מיחזי כע"ז בידו (רש"י - כשמחזיר זוזי נראה כמוכר)]
אם אמכור, לך אמכור (רש"י - וקנו מיניה) ומכר לשני
בלי פיסוק - לרב יוסף קנה קמא, ורב הונא חולק
פסק ומכר לשני ביוקר - לרב כהנא קנה קמא, ורב יעקב מנהר פקוד חולק [זוזי אנסוהו (רש"י - והתנאי רק בשוייה)]

התנה "כדשיימי בג" - אפי' ב' מגו ג' [רש"י - נחת לתורת דיינין]
לר"פ יכול לבקש ג' אחרים, ורב הונא בדר"י (להל') חולק
נצוק, קטפרס (מדרון), טופח - רב הונא (לרש"י להל') - חיבור ל"נ (ולא לטומאה או למקוה) והמעה צריך לקטוף
ר' חייא מסתפק אי נצוק חיבור, לרב אשי (ס:) רק טופח להטפיח הוי חיבור
משפך עם עכבת שמדד לכלי גוי אוסרת [נצוק חיבור, נתמלא עד שפחס היין במשפך]
גוי המעה - מה שבחבית מותר [לא גזרו כחו לאסור העליון]

גוי שנגע בגישתא (ראש קילוח siphon) אוסר הכל [נצוק, רבא - כולו נגרר (רש"י - כחבית אריכתא): לרש"י - בקנה עד למטה שסופו לצאת, נט: - ור"פ מתיר (לרש"י - כל מה שחוץ לקנה)
מר זוטרא - גוי שמוצץ בקנה מיינ מותר עד שפסק

רש"י עא. - עא:

לרש"י - הל' כר"ל דגוי קונה בכסף
גוי שגזל פחות מש"פ א"צ להשיב - לרש"י כאן - דמחיל משא"כ בגזול מגוי

גמ' עג. - עד.

לרב דימי - י"נ לתוך היתר ראשון ראשון בטל (רש"י - דלא כהל'),
לרב יצחק בר יוסף - רק במעה מפך קטן, לרבין לא בטל
היתר לאיסור במינו בכ"ש [רש"י - לרב דימי דקמא קמא בטל], באינו מינו בנ"ט (רש"י - עד דנפל פי ס' כחדא)

רבין, ול"ב לרב שמואל ב"י - י"נ ומים ליין היתר משערין רק הי"נ כנגד מים [רואין מינו כאינו]
לל"ק לרב שמואל ב"י, ר' יוחנן לרש"י - בנפל י"נ תחלה מצא מינו ונעור,
לרש"י לחזקיה אפי' מים תחלה [לא אמרינן רואין] אבל לא י"נ במים ואח"כ יין היתר [משבטל אינו חוזר וניעור]

רב ושמואל - כל איסורין במינו במשהו,
ר' יוחנן ור"ל - בנ"ט, חוץ: מטבל [כהתירו - חטה אחת], י"נ ומים שנתנסכו [חומרא דע"ז]
משנה - איסור הנאה דדרכו להמנות אסורין ואוסרין בכ"ש [רש"י - תרתי לחשיבותא]

לרשב"ג תערובת י"נ מותר בהנאה חוץ מדמי י"נ
להל' לרב ור"נ (רש"י להל') רק בחבית בחביות או סתם יין ביין, ואמוראים חולקים

רש"י עג. - עד.

לרש"י - מודה רב דימי דאין קמא בטיל בנפל כולו כאחד, ולא כשאין ס' בהיתר
לרש"י - אין דרכו להמנות או חתיכת איסור אכילה בטלים ושדי א' והשאר מותר

גמ' עד : - עה :

גת אבן - דרך גוי : ל"ק דרבא - הדחה, של גוי - ניגוב ;
זפתה גוי (קצת יין) : ניגוב, ל"ב דרבא - אם גם דרך בעי קילוף חוץ מחלקה
עץ - דגוי - ניגוב ; זפתה גוי : לרבי ינגב (ובדרך יקלוף), לחכמים יקלוף [רש"י - זפת טובא ובלע]
חרס - דגוי - לרבי ניגוב חוץ מקנקנים (רש"י - ג"פ מים מעל"ע) [מכניסו לקיום], לחכמים אסורה ; זפתה
גוי ולא דרך - לרבי יקלוף (רש"י), לחכמים אסורה

לרש"י - ברייתא (רש"י להל') - גת א"צ ניגוב אלא הדחה, רבא - גת ברותחין
רבא - השולח כלי ריק שמכניסו לקיום בעי חותם (לרש"י - בתוך חותם)

ניגוב : לל"ק דרב - בלח 1 אפר 2 ומים, ביבש 1 מים 2 ואפר
לסורא - בלח 4 (א' מ' א' מ') ולל"ק דרש"י לרב 2 לשמואל 4
ביבש לרש"י לרב 3 לשמואל 5 (מ' א' מ' א' מ'), לר"י לכו"ע 3
לפומבדיתא - בלח 4, ביבש - 5 ולל"ב דרש"י לרב 3 לשמואל 5

עקלים (סביב הענבים) של נצר וקנבוס מנגבן,
של שיפה וגמי : מישנן לת"ק י"ב חודש ולרשב"ג מגת לגת,
או לר' יוסי מגעילן, ולרשב"ג בשמו - י"ב שעות תחת קילוח
מסננת של שער אדם או תפור בחבלי דקל מדיחן, דצמר או גמי מנגבן, דפשתן מישנן, ויתיר קשרים
ע"ה שנגע באשכולות שביין - מח' רבי ור' חייא אי מטמא סביבותיו (להל') [מפסקין] או כל הגת

גמ' עה : - עו :

לוקח כלי סעודה מגוי בעי טבילה [תעבירו באש וטהר - טהרה אחרת] במ' סאה [במי נדה] אפי' חדשים
[כישנים וליבנן], ודוקא מתכות וזכוכית [כמתכות דיש להן תקנה]
ומח' בחרס מחופה אבר (להל' חייב)
ולא בשאולין, וספק במשכון של גוי - ובדעתו שלא לפדות ודאי חייב

כבולעו כך פולטו : צונן - הדחה, חמין - הגעלה בתוך יורה או ממלא ברותחין ויעברו ניצוצות על
שפתה, באור - ליבון עד שתשיר קליפה חוץ משפוד קדשים בהגעלה : לרבה - שטיפה ומריקה
נמי [גזה"כ], לאביי בכ"מ ליבון והגעלה, רבה - שלמים כל יום הוי גיעול לקודם, ר"פ - לא
מתקשה הבליעה [רש"י - דמבשל בה תמיד] ונוח לפלוט, רב אשי - התירא בלע ואין איסור בעין

מח' ברייתות אי בדיעבד נ"ט לפגם מותר [במדין רק בבת יומא (לרש"י - בלי לינת לילה), ומדרבנן גזרו
אטו בת יומא] או אסור [בת יומא נמי נפגם]

סכין חלק שפה (רש"י - לוטש באבן, משפשף בבגד) ונועצה י' פעמים בקרקע שאינה עבודה כדי לאכול צונן

הדרן עלך מסכת עבודה זרה